

N.V. AMSTERDAMSCHER RIJTUIG VEREENIGING (A.R.V.)

Op 21 mei 1880 wordt door de Amsterdamsche Rijtuig Vereeniging de dienst met (taxi) rijtuigen in Amsterdam geopend.

De A.R.V. (niet te verwarren met de in 1881 opgerichte Rijtuigmaatschappij) werd opgericht door J. de Groot, die in zijn stallen in de voormalige loodwitfabriek op de Buitensingel (thans Nassaukade) bij de Vondelkade een 60-tal paarden en 40 open- en dichte rijtuigen had.

Op een 10-tal plaatsen in de stad - o.a. Dam, Koningsplein, J.D. Meijerplein, Frederiksplein, Weesperplein en bij Artis - kan men een rijtuig huren. Het tarief bedroeg *f* 0,60 voor het eerste halfuur, *f* 0,75 voor driekwart uur en *f* 0,90 voor een vol uur. Ieder kwartier meer werd berekend tegen *f* 0,20, d.w.z. binnen de Gemeente en met een paard.

De koetsiers droegen een uniform bestaande uit havana-kleurige rijrokken met bokjassen van dezelfde kleur, een rood vest, wit gelakte hoed en zwarte regenjas.

Op 22 februari 1881 wordt de, tot dan toe Commanditaire Vennootschap, omgezet in een N.V. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt *f* 500.000, waarvan in eerste instantie *f* 300.000 wordt geplaatst. De stukken zijn nominaal groot *f* 1000, naar keuze van de inschrijvers splitsbaar in onder-aandelen van *f* 250. De koers van inschrijving is 100 %.

Reeds in september 1881 wordt de inschrijving op de overige *f* 200.000 opengesteld, nu echter tegen een koers van 109½ %.

Het aantal paarden en rijtuigen is inmiddels fors uitgebreid terwijl ook een aantal nieuwe standplaatsen in gebruik is genomen.

Tengevolge van de slechte winter 1881/82 en door de sterk toegenomen concurrentie van andere rijtuigverhuurders - in juni 1881 was de "Tweede Rijtuig Vereeniging" opgericht en op 14 september 1881 de "Rijtuigmaatschappij" - alsmede de toenemende populariteit van de tram, blijken de resultaten over het boekjaar 1881 sterk tegen te vallen. Besloten wordt een prioriteitslening van *f* 116.000 à pari te sluiten. De vlottende schuld per einde boekjaar van *f* 86.000 wordt in mindering gebracht van het Eigen Vermogen.

De beurskoers van de gewone aandelen is inmiddels gezakt tot 50.

In 1882 wordt wederom verlies geleden, ca. *f* 60.000. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt dan besloten de oude (gewone) aandelen tot 10 af te stempelen, zodat dan een aandelen kapitaal resteert van *f* 50.000 gewone aandelen plus *f* 116.000 prioriteitsaandelen. In dat jaar blijkt ook nog een obligatielening à 4½ % van *f* 90.000 te zijn aangegaan.

Door drastische bezuinigingen zijn de resultaten in 1883 - het jaar van de in Amsterdam gehouden Wereldtentoonstelling - iets beter. Op de prioriteitsaandelen kan een dividend van 4½ % uitgekeerd worden.

De bezuinigingen hebben echter wel tot resultaat gehad dat de totale bedrijfsactiviteiten sterk zijn verminderd. In 1884 - na wederom tegenvallende resultaten - komt men dan ook tot de conclusie dat het zelfstandig voortgaan van de onderneming geen zin meer heeft. Besloten wordt per 1 oktober 1884 te fuseren met de Rijtuigmaatschappij.

Deze laatste neemt alle verplichtingen t.a.v. de uitstaande obligaties over (*f* 89.000) alsmede alle lopende rechten en verplichtingen voortvloeiend uit de bedrijfsactiviteiten (huurcontracten, standplaatsrechten etc.). De A.R.V. krijgt hiervoor *f* 60.000 aandelen A.R.M. (Als voortvloeisel van de fusie wordt besloten de naam van de Rijtuigmaatschappij per 1 oktober 1884 te wijzigen in Amsterdamsche Rijtuig Maatschappij N.V.). De in het bezit van de oude A.R.V. zijnde ca. 200 paarden en evenzoveel rijtuigen worden door de A.R.M. apart overgenomen voor *f* 90.000.

J.E. Wustenhoff

Bron: Gemeente Archief, Amsterdam, collectie Hartkamp.

Uit: V.V.O.F. Mededelingenblad Veertiende jaargang Nr. 2 van juni 1992, blz. 3-4.